

Suliffeqarfiit aningaasaqarnerat A - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissimanera

Suliffeqarfiit aningaasaqarneranni ilaapput periusissiornermi, suliffeqarfiup iluanut avataanilu atugassanik naatsorsuusiorneq, aningaasalersuineq aamma nassiussassanik piareersaaneq aqutsinerlu. Ilinniartitsissumi suliffeqarfiup anguniagai nunanilu tamani niuerfinni pissutsit isiginiarlugit isumalluutunik pitsaanerpaamik atuinnissamut suliffeqarfiit periarfissaat pillugit ilisimasaqalertoqartarpoq. Ilinniartitsissummi sammineqarput Suliffeqarfiit aalajangiisarneri pissusilersortarnerilu avatangiiserisatik peqatigalugit. Ilinniartitsissummi apeqqutit nalinginnaasumik inunnut tunngassuteqartut sammineqassapput, inunnut suliffeqarfimmut inuiaqatigiinnullu atatillugit. Ilinniartitsissummi inuiaqatigiinnik ilisimatusarnermi periutsit atornerqarput.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut iinniartitsissummi atuagarsornermik periutsinillu imatut ilisimasaqartigissapput inuiaqatigiinni kikkut tamarmik oqartussaaqaaffigisaanni sulieeqarfiit, taakku naleqalersitsisarnerat aningaasatigullu iliuuseqarnissamut periarfissaat pillugit qisuaariaateqarlutik isummersinnaallutik. Ilinniartut aammattaaq sumiiffimmi nunanilu allani aningaasaqarneq pillugu atuagarsornermik atugaqarlutik suliffeqarfiit aningaasaqarneranni ajornartorsiutinik nalilersuisinnaassapput ingerlatitseqqiillutillu.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut ilaatigut ingerlaqqilluni ilinniagaqaqqinnissaq eqqarsaatigalugu suliffeqarfiit aningaasaqarnermi ajornartorsiutaannik ataatsimut isiginnillutik sulisinnaassapput aammalu suliaqarneq tunngavigalugu aalajangiisoqarnissaa siunertaralugu paasissutissanik naleqquttunik katersisinnaassallutik nalilersuisinnaassallutillu. Ilinniartut naggasiullugu suliffeqarfiit aningaasaqarnerat pillugu atuagassorneq periutsillu atorlugit paasissutissiisarnermilu teknologimi atortut atorlugit sulisinnaassapput.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut suliffeqarfimmi aningaasaqarnermi ajornartorsiutinik namminersorlutik suleqatigiikkaarlutillu sulisinnaassapput. Ilinniartut aammattaaq inuttut annertuumik sunnuteqarsinnaaneq suleqatillu peqatigalugit suleqatigiilluni sulisinnaaneq aammalu sulisunik, qullersanik, pisisartunik pilersuisunillu suleqateqarsinnaaneq suliffeqarfimmi iluatsitsinissamut piumasaqaataanerannik ilisimasaqarneq tunngavigalugu sulisinnaassapput.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut nunarsuup inuiaqatigiillu aningaasaqarnermik isumaliuteqarnermik isumalluuteqarnerat aamma aningaasatigut aalajangiisinnaassuseqarneq suliffeqarfiit iluatsitsinissaannut apeqqutaalluinnarnera pillugit ilisimasaqarneq tunngavigalugu

sulisinnaassapput. Ilinniartut aammattaaq suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanni pingaartumillu nunat tamat akornanni tuniniaavinni tuniniaanerisa suliffeqarfiillu naatsorsuutitigut aningaasaqarnikkullu aqutsissutinik pilersitsinerisa inuiaqatigiinni naleqalersitsinermut pingaaruteqarnerannik ilisimasaqarnertik tunngavigalugu sulisinnaassapput. Ilinniartut naggasiullugu allamiut kulturianni naleqquttumik ilisimasaqarnertik tunngavigalugu sulisinnaassapput, tassunga ilanngullu allamiut kulturianni aningaasanik aqutsinermit iliuseqartarnerup naleqqussarnissaa pingaaruteqartumik piumasaqaataasoq, ilinniartut aammattaaq allamiut kalaallit kulturiannut naleqqussarnissamik ajornartorsiuteqarsinnaanerannik ilisimasaqassapput.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut makku takutissavaat:

- a) Aningaasaqarnikkut eqqarsarsinnaassuseqarneq: ilinniartup aalajangersinnaassavaa pissutsit suut suliffeqarfiup aningaasaqarneranut pingaaruteqartuunersut
- b) Ajornartorsiummik suliarinnissinnaassuseqarneq: ilinniartup aningaasaqarnikkut unamminartut, suliffeqarfiup ineriartortuarnissaanut attuumassuteqartut suussusilersinnaassavai, oqaasertalersinnaallugit suliarisinnaallugillu.
- c) Aningaasaqarnikkut ilusilersuisinnaassuseqarneq: Ilinniartut suliffeqarfiit aningaasaqarnerinut ilusiliussat atorsinnaassavaat aamma ilusiliussap tunngavii pisinnaasaalu nassuiarsinnaallugit.
- d) Aningaasaqarnikkut tunngavilersukkamik isumaliutersorsinnaassuseqarneq: Ilinniartut suliffeqarfiup aningaasaqarnera pillugu tunngavilersorlugu isumaliutersorsuummik suliaqarsinnaassapput, tamatumunnga ilanngullugu ataqatigiiffimmi aalajangersimasumi aningaasaqarnikkut pissutsit arlaqartut imminnut ataqatigiinnerat nassuiarsinnaassallugu.
- e) Paasissutissanik suliaqarsinnaassuseqarneq: Ilinniartut suliffeqarfiup aningaasaqarnera pillugu paasissutissanik katersisinnaassapput, suliarinnissinnaallutik saqqummiisinnaallutillu, ataqatigiiffimmilu aalajangersimasumi paasissutissat uppernassusiat naapertuunnerallu nalilersinnaassallugu.
- f) Aningaasaqarnikkut attaveqatigiissinnaassuseqarneq: Ilinniartut suliffeqarfinni aningaasaqarnikkut pissutsit nassuiarsinnaallugillu saqqummiussinnaassavaat.
- g) It-mi atortunik toqqartuinikkut atuinikkullu sakkussanik atuisinnaassuseqarnermik piginnaaneqarneq.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit ukuupput:

- a) suliffeqarfiit aningaasanik aqutsinerat,
- b) ukiumoortumik nalunaarusiat
- c) suliffeqarfinnik nalilersuineq
- d) isertitanik aningaasartuutinillu nalilersuineq,
- e) nassiussassanik piareersaaneq aqutsinerlu,
- f) ingerlatassutut pilersaarutit, aningaasaliineq missingersuusiorneq aamma
- g) missingersuutinik nakkutilliineq.

3.3 Ilassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Ilassutitut ilinniakkat tassaapput suliffeqarfiit aningaasaqarneranni pillugu ilinniagassat maannakkut atuuttut, takkulu aningaasaqarnermik nalunaarusiat, aningaasanik isumalluutunik annertusaaneq imaluunniit aningaasaqarnermik pilersaarusionerq pillugit ilikkagassatut anguniakkanut atussuteqartitsissapput itisiliillutillu. Ilassutitut ilinniakkat pingarnertut ilinniakkatulli Kalaallit Nunaanni nunanilu tamani pissutsinut sapinngisamik annertunerpaamik atassuteqartinneqassapput. Ilassutitut ilinniakkat ilinniartitsinerup tamarmiusup 15 pct-it missaasa annertoqataanik annertussuseqassapput.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerup ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilinniartitsineq aaqqissuunneqassaaq ajornartorsiutit tunngavigalugit ingerlatsinermik minnerpaamik ataatsimik ilaqartillugu
- e) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taaamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginarartuuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- f) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinerup ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartortifiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- g) ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu, annermik Kalaallit Nunaanni pissutsinut immikkut ittunut tunngatillugu.

Suliffeqarfiit aningaasaqarneranni ajornartorsiutit ataatsimut isiginnilluni nalilersorneqassapput, tassani suliffeqarfiit aningaasaqarneranni suliffeqarfiit aalajangiisarnerannut iliuusaannullu tunngatillugu inuit ataasiakkaat inuiaqatigiillu soqutisaqarlutik.

Suliffeqarfiit aningaasaqarnermi ajornartorsiutaat suliffeqarfinnit isiginilluni isigineqassapput. Ajornartorsiutit tunngavigalugit ilinniartitseriaaseq ilinniartitsinerup aaqqissuussinerup

qitiusumik inissisimavoq. Sumiiffinni suliffeqarfiit aningaasaqarnerat pillugu atuagarsorneq ilanngullugu suliffeqarfiit aningaasaqarnermi aalajangigaat pillugit ajornartorsiutinik suliaqartoqassaaq.

Suliffeqarfiit aningaasaqarnerat atuagarsorluni ilinniartitsinermit ilaapput periusissiornermi, pilersarusiornermi iliuuseqartarnermilu annertussutsikkut pitsaassusikkullu periutsit. Ilinniartitsineq taanna aqutugalugu ilinniartut aqqissuussisinnaassusiaat, oqaasertalersuisinnaassusiat suliaqarfillu pillugu tunngavilersuutinik ingerlatitseqqissinnaassusiat siuarsarneqassaaq. IT atorlugu aqqiissutissanik eqqarsaateqarluarnissamut ilinniartut piffissalernerqassapput.

Paasissutissanik tigussaasunik tunngaveqarluni ilinniartitseriaatsit ilinniartut ilinniartitsissummi piginnaasaqaleriartornissaannut qitiupput. Teoriinik allaaveqarluni ilinniartitseriaatsit annermik atorneqassapput ingerlatsinerni sivikinnerusuni anguniagaqaerluartunilu, ilinniartitsissummi teoriit, oqariaatsit ilutsillu kiisalu killissaasut qitiuffigisaanni.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsineq ilinniartitsinerup tamarmiusup minnerpaamik 10 procentiata annertoqataanik minnerpaamik ataatsimik ilinniarnertut imminut atasutut aqqissuunneqassaaq. Ilinniarnerit IT atorlugu aningaasaqarniarnermik nalunaarsuivik ilanngullugu aqqissuunneqassaaq, ilinniartut taamaalillutik Kalaallit Nunaanni sumiiffinni pissutsini aningaasaqarnerq pillugu paasissutissanik paasissutissanillu suliarinnittarnermik suliaqarnissamut periarfissinneqassallutik. Ilinniarnerit aqqissuunneqassapput, ilinniartut taamaalillutik ilinniartitsissummi pisinnaasaminni siuiarnertorsinnaassutsiminnik takutitsisinnaanngorlugit, suliffeqarfinilu ajornartorsiutinik aalangersimasunik tunngaveqarlutik oqalliseqarsinnaassusiat nalilersuisinnaasusiallu ineriartortinneqassalluni.

Ilinniartitsineq ilinniartut assigiinngiiaartut, taakku ilikkariaasiat pisariaqartitaallu isiginiarlugit aqqissuunneqassaaq. Ilinniartut ilinniartitsinermit oqaatsinik siullertut oqaasillit aappaattullu oqaasillit isiginiarneqassapput.

4.3. It

It tusagassiisutillu ilinniartitsinermit atorneqassapput suliamut atatillugu sakkutut aamma ilinniartut digitaliusumik ineriartornissaannut tapertatut. Ilinniartitsineq aqutugalugu ilinniartup digitalimik periarfissat siamasissut atornissaannut piginnaasaqarnini inerisassavaa, tamatumunnga ilanngullugu ataatsimooqatigiiffinni digitaliusuni allanik suleqateqarsinnaaneq.

Ilinniartitsinerup peqataaffigissavaa, ilinniartup eqqarsaatigilluakkamik apersuusersuisumillu paasissutissanik toqqartuisinnaalernissaa, misissueqqissaarsinnaalernissaa

naliliisinnaalernissaalu. Kiisalu ilinniartitsinerup peqataaffigissavaa ilinniartup internertimik atuineq tassaniilu attaveqariaatsit pillugit apersuusersuisumik isummersorsinnaanissaa.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaallu artikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsissut aningaasaqarnermik aqutsinermut pilersaarusiormullu, it-ip atornerqarneranut inuussutissarsiutinilu politikimik pissutsit pillugit ajornartorsiutinut atatillugu inuiaqatigiinnik ilimatusarnermik ilinniartitsissutitut atassuteqarpoq. Naggasiullugu aningaasaqarnermi ajornartorsiutinik matematikkimi periusissiorneq pillugu matematikkimut ilinniartitsissut atassuteqarpoq.

5 Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Iikkagassatut anguniakkat ingerlaavartumik nalilersuisarnermi tunngaviupput. Inunnik ataasiakkaanik ilitersuineq nalilersuinerlu aqutigalugu ilinniarnep ingerlanerani tamani ilinniartut ilinniartitsissummi killiffiminni qaffasissutsiminnik ineriartornerminnillu ersarissumik paasisaqalissapput. Nalilersuinermi sammisaqarnerit ilinniartitsissummi pissarsinermik inuit ataasiakkaat ataatsimullu qisuariaateqartarnerannik annertusaasut ilanngunneqassapput.

5.2 Misilitseriaatsit

Ataasiarluni allattariarsorluni ataasiarlunilu oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq.

Allattariarsorluni misilitsinneq

Allattariarsorluni misilitsinnermi qitiusumit suliaqqissut tunngaviuvoq. Misilitsinneq tiiminik tallimanik sivilissuseqarpoq.

Oqaluttariarsorluni misilitsinneq

Oqaasertat siumut ilisimaneqanngitsut apeqquutilu arlallit atorlugit suliaqarneq tunngavigalugu oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq. Piareersarnissamut minutsit 60-it missaannik periarfissiisoqassaaq, piffissarlu soraarummeerfik soraarummeertumut ataatsimut minutsi 30-t missaaniilluni

Soraarummeertup soraarummeertitsisullu oqaloqatigiinnerisigut soraarummeertitsineq ingerlanneqassaaq.

5.3 Naliliinermi tunngaviit

Naliliinermi soraarummeertup allattariarsorluni misilitsinnermi ilikkagassatut anguniakkanik qanoq annertutigisumik angusaqarsinnaassusia nalilerneqassaaq. Soraarummeertup ukunani piginnaasai pingaartinneqassapput:

- a) suliaqarfimmi ilinniakkanik aaqqissuussinera ingerlatitseqqiineralu,
- b) suliaqarfik pillugu tunngavilersueriaasia periusaalu
- c) suliaqarfimmi piginnaasanik takutitsinera aamma
- d) sumiiffinni nunallu tamat akornanni pissutsini ilinniartitsissummi atuagarsorneq atorlugu suliffeqarfinni aningaasaqarnermi ajornartorsiutit pillugit oqalliseqarnera nalilersuinalu.

Allattariarsorluni oqaluttariarsorluni misilitsinnermi ataatsimut naliliineq tunngavigalugu ataatsimut karakteriliisoqassaaq.